

HANDLEIDING VOOR

DE TWEEDE GRAAD VAN HET LAGER ONDERWIJS

Vluchtpost

**VRE
DES**
CENTRUM

HANDLEIDING VOOR

DE TWEEDE GRAAD VAN HET LAGER ONDERWIJS

Vluchtpost

**VRE
DES**
CENTRUM

WAT?

Vluchtpost is een kant en klare workshop op kindermaat met als thema 'vluchtelingen'.

VOOR WIE?

Vluchtpost is bedoeld voor leerlingen van 8 tot 12 jaar (tweede en derde graad lager onderwijs).

HOE?

Vluchtpost kan gegeven worden door de leerkracht aan de hand van deze handleiding of een medewerker van het Vredescentrum begeleidt de workshop ter plaatse.

DUUR?

Vluchtpost duurt standaard 1 lesuur, maar kan worden uitgebreid naar 2 uren.

MEER WETEN?

Meer voor informatie kan je steeds terecht op het nummer **03 338 36 51**, vredescentrum@antwerpen.be of via onze website www.vredescentrum.be

HANDLEIDING VOOR

DE TWEEDE GRAAD VAN HET LAGER ONDERWIJS

Vluchtpost

**VRE
DES**
CENTRUM

ONDERWIJSDOELEN

Leergebied mens en maatschappij

THEMA'S

Oorlog, vrede, conflict, migratie, vluchtelingen, vrijheid, veiligheid, mensenrechten, kinderrechten

ALGEMENE DOELSTELLINGEN

- Kinderen inzicht geven in de beweegredenen van vluchtelingen
- Aanreiken van basisbegrippen en feiten over de hedendaagse vluchtelingenproblematiek
- Argumenten leren herkennen en er zelf vormen
- Kinderen bewust maken van de leefomstandigheden van kinderen op de vlucht
- Kinderen stimuleren om zich in te leven in de leefomstandigheden van kinderen op de vlucht
- Kinderen aanzetten om een positieve solidariteitsbijdrage te leveren

EERSTE LESUUR

Vluchtpost (50')

VOORBEREIDING VOOR DE LEERKRACHT

(indien er geen begeleider van het Vredescentrum de workshop komt geven)

- Het bord wordt in twee delen verdeeld: 'Vluchteling' en 'Geen vluchteling'
- De definitie voor vluchteling wordt in vier delen afgedrukt (bijlage) net als de begrippenlijst
- Het verhaal van Nidal wordt afgedrukt (voor gebruik door de leerkracht)
- De wereldkaarten (bijlage) worden in voldoende aantallen afgedrukt
- De afbeeldingen (bijlage) worden afgedrukt
- De postkaartjes (bijlage) worden in voldoende aantallen afgedrukt (enkel indien deze niet via het Vredescentrum worden aangevraagd)
- Er worden kleurpotloden, stiften, krijtjes, ... voorzien om de postkaarten te versieren
- Het leesblaadje en werkblaadje (bijlage) wordt in voldoende aantallen afgedrukt

INLEIDING (5 MINUTEN)

Dit is een les met als thema 'vluchten en vluchtelingen'. Er wordt vooraf even bij de kinderen gepolst:

- **Wat is dat precies, een vluchteling? Wat weten de leerlingen hierover?**

Laat ze antwoorden op de vraag. Ga als begeleider niet in op het feit of deze antwoorden juist of fout zijn, dit is eerder een manier om te weten te komen wat de leerlingen al weten/hebben ervaren.

- **Misschien is er in de klas iemand die ooit is gevlucht. Wil hij/zij hier kort over vertellen?**

Indien dit het geval is, is het belangrijk dat je een veilige sfeer schept. Als de leerling niet wil vertellen, dan hoeft dat ook niet. Maar misschien zal hij of zij gedurende het verdere verloop van de workshop wel ervaringen willen delen. Laat daar als begeleider zeker ruimte voor.

VRAGENSPEL: IK BEN EEN VLUCHTELING ALS... (15 MINUTEN)

De klasruimte wordt in twee gedeeld. Gebruik hiervoor het bord waarop aan de ene kant het woord 'vluchteling' en aan de andere kant 'geen vluchteling' geschreven staat. Als begeleider lees je de vragen één voor één voor. Nadat elke vraag is gesteld nemen de kinderen een standpunt in: 'vluchteling' of 'geen vluchteling'? Dit kan bijvoorbeeld ook door een pen in de lucht te steken als het over een 'vluchteling' gaat en geen pen als het over 'geen vluchteling' gaat. Pols steeds kort naar hun motivatie: Is iedereen het hiermee eens? Waarom wel of waarom niet? De leerlingen mogen nog steeds van kant wisselen als ze dat wensen. Nadat een bepaald aantal vragen zijn behandeld kan een deel van de definitie op het bord worden genoteerd aan de kant van 'vluchteling'.

VRAGEN

Geef de leerlingen na elke vraag even de tijd om een keuze te maken en deze te staven alvorens verder te gaan met een volgende vraag.

- **Ben je een vluchteling als jij naar Brussel/Antwerpen/(plaats waar de school zich bevindt) verhuist?**
- **Kan je een vluchteling zijn als je van Syrië naar Brussel/Antwerpen/(plaats waar de school zich bevindt) verhuist?**

Welke redenen zouden mensen kunnen hebben om van Syrië naar België te verhuizen? Laat de leerlingen hier even over nadenken. Er zijn verschillende redenen mogelijk, maar niet elke reden heeft te maken met vluchten en niet elke reden maakt van iemand een vluchteling. Dat wordt verduidelijkt door de volgende vragen die uiteindelijk leiden tot het tweede deel van de definitie.

- **Ben je een vluchteling als je van Syrië naar Antwerpen verhuist omdat je mama of papa nieuw werk heeft?**
- **Ben je een vluchteling als je van Syrië naar Antwerpen verhuist omdat er oorlog, conflict of onrust in je land is en je niet meer veilig bent?**

Nadat de leerlingen hebben gekozen en gemotiveerd zijn wordt **deel 1** van de definitie genoteerd of opgehangen op het bord:

Een persoon vlucht omdat zijn leven (of vrijheid) in gevaar is door oorlog,...

Maar er kunnen nog andere redenen zijn om te vluchten. Welke redenen zouden dat kunnen zijn? In klassen van de tweede graad kunnen de redenen aan de hand van vragen verduidelijkt worden. In klassen van de derde graad kan eerst een klasgesprek gevoerd worden over die andere redenen alvorens de vragen worden overlopen.

- **Ben je een vluchteling als je verhuist omdat het in je land te warm is?**
- **Ben je een vluchteling als de oogsten mislukken door te weinig regen?**

Deel 2 van de definitie gaat hierop in: ook slechte levensomstandigheden kunnen mensen er toe brengen te vluchten.

...door slechte levensomstandigheden

Achtergrond voor de leerkracht

Het gaat hier over complexe materie. Volgens de Conventie van Genève (1951) ben je officieel vluchteling uit angst voor vervolging op basis van ras, godsdienst, politieke overtuiging of als lid van een uitgesloten sociale groep; een klimaatvluchteling is volgens die definitie een migrant. Dit is complex voor leerlingen – in deze les worden beiden genoemd. Vele leerlingen zullen overstromingen immers wel een reden vinden om te verhuizen; dit mag dan ook genoemd worden. In het volgende deel wordt vooral de definitie volgens de Conventie uitgediept:

Daarnaast zijn er nog andere redenen om te vluchten:

- **Ben je een vluchteling als je verhuist omdat je anders bent en je daarom in je land slecht behandeld wordt?**

Deel 3 van de definitie zoomt in op andere redenen waarom je in gevaar zou kunnen zijn. Noteer/hang op het bord bij de definitie:

...of omdat hij 'anders' is dan de leiders van zijn land of een andere mening heeft.

Ga met de leerlingen in op 'anders zijn'. Hoe/in welke opzichten kan je anders zijn?

Dit kan leiden tot een klasgesprek. Als er echter wat meer ondersteuning nodig is, kan er met onderstaande vragen worden gewerkt. De manieren van 'anders zijn' resulteren in een 'woordenwolk' die onder of naast de definitie getekend wordt.

EXTRA VRAGEN OVER 'ANDERS ZIJN'

- **Ben je een vluchteling als je familie door de politie wordt lastiggevalen omdat je een andere godsdienst hebt?**
- **Ben je een vluchteling als je bang bent dat je gestraft zal worden omdat je een andere mening hebt over rijkdom en armoede dan de leiders van je land?**
- **Ben je een vluchteling als je een meisje bent en daarom in je land niet naar school mag?**

De woordenwolk kan volgende woorden bevatten (deze zijn niet exclusief):

EEN VERHAAL EN EEN AANTAL FEITEN (15 MINUTEN)

Deze informatie kan via een onderwijsleergesprek worden gedeeld.

Vandaag kunnen we ons moeilijk inbeelden dat er uit ons land ooit veel mensen wegvluchtten, maar het is meer dan eens gebeurd. Tijdens de Eerste Wereldoorlog, 100 jaar geleden, zijn zo meer dan 1 miljoen mensen uit België gevlucht naar Nederland, Frankrijk en Engeland. Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog trokken heel wat Belgen naar de buurlanden.

In ons land heerst vandaag gelukkig geen oorlog meer, maar er zijn veel landen waar dat wel nog steeds het geval is. In totaal waren er in eind 2021 meer dan 89 miljoen mensen gedwongen op de vlucht, dat is meer dan 7 keer meer dan alle Belgen samen. De helft daarvan zijn jonger dan 18 jaar en dus eigenlijk nog kinderen.

Maar van waar komen al die vluchtelingen? Aan de hand van de wereldkaart gaan we op zoek naar landen waar oorlog en onrust heerst.

Weten de kinderen in welke landen er nu een conflict of onrust is? Misschien kunnen ze deze landen zelfs aanduiden op de kaart?

De meeste vluchtelingen wereldwijd kwamen in 2021 uit Syrië, Venezuela, Afghanistan, Zuid-Soedan en Myanmar.

Waar vluchten deze vluchtelingen heen volgens de leerlingen?

Meestal vluchten ze naar een buurland, dat is dichterbij, makkelijker om naartoe te gaan, maar ook makkelijker om terug naar het thuisland te keren als de onrust voorbij is. Vluchtelingen maken ook soms een moeilijke en lange reis naar Verenigde Staten of Australië of naar Europa. België is bijvoorbeeld een land in Europa waar vluchtelingen soms naartoe komen.

Uit welke 3 landen vluchten de meeste mensen naar België?

In 2020 kwamen de meeste vluchtelingen naar België vanuit Afghanistan, Syrië, Eritrea en Irak. Vinden de leerlingen deze landen terug op de (blinde) wereldkaart? In deze landen heerst al enkele jaren conflict en onrust. Deze heeft te maken met godsdienst, macht en onenigheid tussen veel verschillende mensen met verschillende ideeën en meningen.

Het **laatste deel** van de definitie komt op het bord:

Hij gaat naar waar het veilig is: een andere stad, buurland of verder weg.

Aan de hand van een recente getuigenis maken de leerlingen kennis met een jonge Syrische vluchteling die zijn land verliet en naar Europa kwam. Indien er voldoende tijd is kan het verhaal 2 keer gelezen worden. De eerste keer sluiten de leerlingen de ogen en leven ze zich in, de tweede keer volgen ze de vluchtroute van Nidal op de wereldkaart.

“Mijn naam is Nidal, ik ben 10 jaar. Samen met mijn zus en mijn mama ben ik uit Syrië gevlucht. In mijn land heerst sinds 2011 oorlog. Ik ben gevlucht nadat er op straat op mij werd geschoten terwijl ik met mijn vrienden voetbal speelde en nadat ik heb gezien hoe mannen met een geweer mijn vader hebben gedood. Het enige wat ik mij kan herinneren zijn de ontzettend luide geweerschoten en ontploffingen. Ik heb huizen zien instorten door bommen, terwijl er nog mensen binnen waren. Ik was elke dag bang, ik dacht dat ik zou sterven. Mijn zus, mijn mama en ik zijn met een bootje naar Griekenland gegaan. Mijn mama moest er duizenden euro's voor betalen aan mensensmokkelaars, dat was al ons spaargeld. Het was koud op die bootjes, en aan boord is er geen toilet, geen douche en geen stromend water. Veel bootjes zinken omdat er teveel vluchtelingen op zitten. Soms worden die mensen dan gered, maar vaak ook niet, en ze kunnen niet zwemmen, want dat leren wij niet op school in Syrië. Hier in Griekenland is het veilig, maar ik mis mijn land. Ik mis mijn vrienden en familie en ik mis mijn huis en mijn spullen.”

Bespreking en vragen rond het verhaal van Nidal

Pols even bij de leerlingen of alles duidelijk is. Wat is een mensensmokkelaar? Nidal is één van de 6.7 miljoen Syrische vluchtelingen die Syrië hebben verlaten. De meeste Syriërs vluchten niet naar Europa, maar naar de buurlanden van Syrië, waar ze met velen in tentenkampen leven. De afbeelding van dergelijk tentenkamp, maar ook andere kampen in de wereld kan getoond worden. Laat de leerlingen op de kaart op zoek gaan naar de buurlanden van Syrië.

Welke landen zijn dat?

- **Irak, Jordanië, Turkije, Libanon**

Achtergrond voor de leerkracht

Om de vragen van heel nieuwsgierige leerlingen te kunnen beantwoorden: in bijlage werden een aantal cijfers verzameld.

Wat kunnen wij met België als land doen om vluchtelingen te helpen?

- **Geld storten om vluchtelingen te helpen**
- **Vluchtelingen hier onderdak bieden**
- **Meewerken aan vrede in het land**

Hoe zouden de leerlingen vluchtelingen helpen?

Laat de leerlingen nadenken en ideeën aanreiken om vluchtelingen te helpen. Deze ideeën kunnen aangegrepen worden om een duurzaam klassikaal (jaar) project uit te denken om vluchtelingen te helpen (Je kan steeds de medewerkers van het Vredescentrum contacteren ter ondersteuning om een ruimer project uit te werken!)

De leerlingen kunnen beginnen met een beetje hoop/solidariteit naar vluchtelingen te sturen door deel te nemen aan een creatieve opdracht voor vluchtelingen in het PIKPA kamp.

Opvangcentrum Linkeroever te Antwerpen

De leerlingen kunnen beginnen met een beetje hoop en solidariteit naar vluchtelingen te sturen door deel te nemen aan een creatieve opdracht voor jonge vluchtelingen in het opvangcentrum van Linkeroever te Antwerpen.

Dit opvanghuis zorgt voor tijdelijke opvang voor mensen die vragen om in België te mogen blijven.

Ze krijgen er een

- Veilig verblijfplaats
- Eten
- Hulp
- Taallesen
- Sport en spelletjes

In 2020 kwamen de meeste vluchtelingen naar België vanuit Afghanistan, Syrië, Eritrea en Irak.

Dit waren er ruim 17.000, ongeveer $\frac{1}{4}$ van hen mag blijven.

CREATIEVE OPDRACHT (20 MINUTEN)

Tijdens deze workshop, wordt een creatieve opdracht aangereikt om vluchtpost op te sturen naar

Wat wens je ze toe? Misschien zijn het spullen, maar misschien is het ook iets anders, iets wat je zelf zou missen, of hoop?

Laat de leerlingen een kaartje kiezen en tekenen wat ze de kinderen in het opvangcentrum toewensen op de voorzijde van de postkaart.

Op de achterkant mogen ze een mooie boodschap schrijven.

De leerkracht mag deze kaartjes opsturen naar het Vredescentrum, wij zullen ervoor zorgen dat de vluchtpost op het juiste adres aankomt.

Vredescentrum

De Coninckplein 25-26 (Permeke)
2060 Antwerpen

OVERZICHT MATERIAAL

- Handleiding
- Krijt
- 1 grote wereldkaart of kleine kaartjes voor de leerlingen
- Afbeeldingen
- Postkaarten
- Tekenmateriaal
- Leesblaadjes/werkblaadjes
- Brievenbus

VRAGEN?

Meer voor informatie kan je steeds terecht op het nummer **03 338 36 51**, **vredescentrum@antwerpen.be** of via onze website **www.vredescentrum.be**

MEER INFO

<http://learning-reimagined.com/zaatari-refugee-camp-jordan/>

Filmpje: https://www.youtube.com/watch?v=ifc_xYsiDEs

(filmpje UNHCR, Engelse ondertitels)

Data 2021: <https://www.unhcr.org/62a9d1494/global-trends-report-2021>

UITBREIDING

Eén lesuur (50')

VOORBEREIDING VOOR DE LEERKRACHT

(indien er geen begeleider van het Vredescentrum de workshop komt geven)

- Kwartetten (zie bijlage): uitprinten in kleur en knippen
- Het blaadje met de categorieën: uitprinten in kleur, per groepje één blaadje
- Opdrachten 'architectenbureau': blaadje per groepje uitprinten
- Eventueel nog extra foto's van de vluchtelingenkampen (zie bijlage)

INSTAP (10 MINUTEN)

Overgang van vorige les naar deze les: de kaartjes die de kinderen net hebben getekend worden verzonden naar het opvangcentrum in Linkeroever. Toon foto's van vluchtelingenkampen.

Onderwijsleergesprek

- Hoe ziet dit er uit? (peil naar associaties: groot, lelijk, onpersoonlijk, niet erg comfortabel, grijs,...)
- Zou het groot zijn? Hoeveel mensen zouden hier wonen? Zouden er ook kinderen wonen?
- Als achtergrondinformatie kan je vertellen dat deze vluchtelingenkampen soms heel erg groot zijn. Het kamp in Jordanië is ondertussen bijna een permanente stad geworden. In 2017 woonden er bijna 100.000 mensen. Er zijn ook winkeltjes en koffiehuisen.
- Waar zouden deze kampen zich bevinden?
- Zouden ze er zelf graag wonen?
- Huizen bestaan in alle mogelijke vormen en maten; daar gaat het volgende spel over.

KWARTET (5 MINUTEN UITLEG; 15 MINUTEN SPELEN)

SPELUITLEG

Nodig: één kwartet per 4 leerlingen (zie bijlage: printen in kleur en uitknippen);
per spelend groepje een blad met de categorieën op.

Verdeel de klas in groepjes van 4 leerlingen. Laat telkens 2 leerlingen hun stoel omdraaien, zodat ze rechtover klasgenoten zitten en zo groepjes vormen.

- Schud de kaarten en geef iedere leerling 4 kaartjes.
- Er blijven 8 kaartjes over, die worden op een stapel gelegd.
- Het blad met daarop de soorten huizen die moeten worden verzameld wordt in het midden gelegd, zodat iedereen kan kijken welke kwartetten moeten verzameld worden. Dit blad wordt ook op het bord gehangen.

SPELREGELS

1. Leg uit dat er 6 categorieën zijn (droomhuizen, gewone huizen, vakantiehuizen, gekke huizen en huizen van vroeger), met elk een aparte kleur en icoontje. Het blad met de uitleg over de icoontjes komt op het bord én per groepje op de tafel, zodat iedereen het kan zien.
2. De leerlingen moeten kwartetten verzamelen: 4 huizen uit dezelfde categorie.
3. Eén leerling vraagt daarvoor aan één van de andere spelers een kaart die hij nog mist. Dit moet wel een kaart zijn van een soort huis, waarvan hij er zelf minimaal één in de hand heeft. De leerling noemt de naam van het kwartet en vraagt naar de kaart uit dit kwartet die hij graag wil hebben; of de kleur; of het icoontje.
4. Wanneer de leerling aan wie de kaart gevraagd is, deze kaart heeft, dan geeft hij deze. De kaarten mogen door de anderen bekeken worden. Wanneer de leerling, aan wie de kaart gevraagd is, niet heeft, dan is de beurt voorbij en mag de leerling aan wie het laatst een kaart gevraagd is de volgende vraag stellen.
5. De leerling mag ook een beurt overslaan en dan een kaartje uit de pot trekken.
6. 4 dezelfde kaarten is een kwartet. Wanneer een leerling een kwartet compleet heeft, legt hij deze voor zich op tafel.
7. Elke leerling moet altijd 4 kaartjes in de hand hebben, tenzij op het einde van het spel de pot leeg is. Een leerling mag ook wel meer kaartjes dan 4 in de hand hebben.
8. Wanneer de leerlingen geen kaarten meer in handen hebben, mogen zij een kaart van de stapel pakken. Het spel is voorbij als alle kwartetten verzameld zijn. Ook als twee leerlingen nog elk twee kaartjes vasthebben, is het spel voorbij (anders kunnen ze eindeloos doorvragen). Het spel is over, als alle kwartetten zijn gemaakt. Wie het meest aantal kwartetten (dus telkens 4 keer dezelfde kleur) verzamelt, wint.
9. De jongste van het groepje mag beginnen.

DE KWARTETTEN

Droomhuizen

een kasteel, een huis met zwembad, een boomhut, en een huis met zwembad.

Gewone huizen

een appartementsblok, een huis in de rij, een huis met tuin, een huis met zwembad.

Vakantiehuizen:

een tent, een huis met zwembad, een hotel, en een plek onder de blote hemel.

Noodhuizen

een tent, barakken in een vluchtelingenkamp, een opvangcentrum en een plek onder de blote hemel.

Gekke huizen

een iglo, een paalwoning, een boomhut en een woonboot.

Huizen van vroeger

een grot, een huis uit de ijzertijd (een reconstructie), een Romeinse villa en een tipi.

Huizen die meer dan één keer voorkomen

Tijdens het kwartet zal het duidelijk worden dat er foto's zijn die meer dan één keer voorkomen. Tijdens het uitwisselen zullen de leerlingen het ook moeten hebben over de kleurtjes van de kwartetten en de icoontjes, want ze zullen snel merken dat verschillende huizen terugkomen: een tent is zowel een vakantiehuis als een noodhuis, een huis met zwembad is voor sommige mensen een gewoon huis, voor anderen een vakantiehuis of zelfs een droomhuis...

Als begeleider mag je helpen als je ziet dat dit verwarrend is.

BESPREKING (10 MINUTEN), KLASSIKAAL

Onderwijsleergesprek

Wat vonden de leerlingen van het spel? Waarom zaten sommige kaartjes dubbel in het spel?

Bespreking van een aantal kaartjes, volgende vraagjes kunnen als richtlijn dienen voor het klasgesprek:

Tent

- Waarom zit deze kaart zowel bij de vakantiehuizen als bij de noodoplossingen?
- Wie gaat er soms met de tent op vakantie? Is dat leuk? Wat zijn de voor- en nadelen?
- Waar stonden er recent tenten opgesteld als noodhuis? Ook in België?
- Hoe zou het zijn om hier in september in slecht weer te kamperen, of in de winter?
- Ook 'onder de blote hemel': wie lijkt het wel wat om eens onder de blote hemel te slapen? Wanneer is dat leuk en wanneer niet? (mooi weer, familie of vrienden in de buurt, veilige omgeving, stil,...)

Huis met een tuin en huis met een zwembad

- Is een huis met een tuin een normaal huis of een droomhuis?
- Is een huis met een zwembad een normaal huis, een droomhuis of een vakantiehuis?
- Kunnen alle huizen uit de categorie 'normale huizen' droomhuizen zijn of worden? Waar hangt dat van af?
- Over welk huis dromen de leerlingen zelf?

Hoe zien de noodhuizen er uit? Wat denken de leerlingen hiervan? Zouden ze comfortabel zijn? Wat ontbreekt er aan? Vergelijk dit met de bijzondere huizen en de huizen waarin mensen vroeger woonden.

Kom zo tot de centrale vraag, en schrijf antwoorden in een woordenspin op het bord:

- Wat is dat: een goed huis?
- Is een huis hetzelfde als thuis?
- In welke van de huizen uit het kwartet zouden de leerlingen zich thuis voelen?
- Wat moet er aanwezig zijn in een huis om het als thuis te laten voelen?
- Zou de klant graag een tuin hebben?
- Waar zou de klant zich het meest thuis voelen: in een huis in de natuur, in een dorp of in de stad?

AFSLUITENDE OPDRACHT. ARCHITECTENBUREAU 'EEN HUIS, EEN THUIS'

De leerlingen krijgen in groepjes een blad met daarop het verhaal van een kind dat vluchtte voor oorlog. Ze hopen op een nieuwe thuis. De leerlingen vormen samen een architectenbureau, dat instaat voor het ontwerp van een nieuwe thuis (let op het verschil met een nieuw huis!). Bij het verhaal staan een aantal wensen van de nieuwe bewoner van de thuis. Kunnen de leerlingen helpen?

Vraag de kinderen een plattegrond te tekenen (zie het werkblaadje in bijlage)

Geef als leidraad de volgende vragen mee:

- Hoeveel kamers zouden er moeten zijn?
- Waar zou de familie eten, waar zouden ze babbelen? Zouden ze samen tv kijken? Waar?
- Wat zijn de hobby's van de klant? Wat heeft hij of zij daarvoor nodig?
- Zou de klant graag een tuin hebben?
- Waar zou de klant zich het meest thuis voelen: in een huis in de natuur, in een dorp of in de stad?

BRONVERMELDING

De klanten van het architectenbureau werden op deze sites gevonden:

<http://darbarnensover.aftonbladet.se/chapter/english-version/>